

Klippan 2016-01-22

FÖRSKOLAN HEDEN

Systematiskt kvalitetsarbete läsår 2015/2016

Avdelningar: Ugglan, Fjärilen och Nyckelpigan

Beskrivning av verksamheten, arbetsätt, inne- och utemiljö mm:

Förskolan Heden är beläget i centrala Ljungbyhed med närhet till idrottshall, bibliotek och härlig utevistelse i Rävahålan. Förskolan har fyra avdelningar där barnen är placerade i yngre-, mellan-, och äldre barns grupper. Den fjärde avdelningen öppnades upp under våren-16 då vi erbjöd nyanlända barn allmän förskoleplats.

Vi har gemensamma öppningar och stängningar och all personal är känd för alla barn. Under måltiderna äter de äldre barnen på "hjärtat", vår matsal och de yngre på sin avdelning. Vårt projektarbete med språket har varit gemensamt inom vårt område. Under terminerna har vi läst och arbetat utifrån boken "det berättande barnet". Vi har även haft diskussioner om boken och om en forsknings rapport med vår specialpedagog och förskolechef på de olika avdelningarna. Projektet avslutades med en redovisning av vårt arbete inför varandra. Vi arbetar med pedagogisk dokumentation avdelningsvis och tar del av varandras dokumentationer för att lära av varandra. Ett aktivt arbete med våra lärplattor sker dagligen och som en naturlig del i vår verksamhet.

Lärmiljöerna inom- och utomhus förändras kontinuerligt efter barnens intresse, utveckling och lärande. Vi stärker barnens självkänsla genom att låta dem bli sedda och hörda, ex. genom att vi stöttar dem i sina konflikter och låta var och en framföra sin åsikt.

Arbetet på förskolan/avdelningen utgår ifrån Skollag, Lpfö 98 rev 10, Barnkonventionen, Bun´s mål, Grön flagg mål, miljömål och vårt prioriterade mål i projektarbetet.

I arbetet med barn i behov av särskilt stöd samarbetar vi med specialpedagog för att dessa barn på sina egna villkor ska kunna delta i aktiviteter samt fri lek och utvecklas. Handlingsplan finns och arbetas efter då behov föreligger i samråd med specialpedagog som är knuten till förskolan.

Kompetensutveckling/föreläsningar genomförda under året:

All personal

En dag för lärande: Workshopdag med IKT samt föreläsning av John Steinberg
HLR (hjärt och lungräddning)

Föreläsning via Rädda Barnen: Traumamedveten omsorg

Föreläsning Per Dahlbäck/ Karina Wällstedt: Kraften att utgå från barns lek

Föreläsning av präst Andrea Olming: När det svåra händer - hur förhåller vi oss i vårt professionella uppdrag?

Socialtjänsten informerat om anmälningsplikt

Beskriv säkerhetsarbetet på förskolan, både inom- och utomhus:

- Skyddsronder (psykisk/fysisk),
- Daglig gårdsrondering med signering efter utförd kontroll - vid behov görs anmälan till fastighet/vaktmästare, regelbunden kontroll av lekredskap utförs av gata/parkförvaltningen
- Brandskyddsarbete m. checklista (1ggr/kvartal), brandövningar/brandansvarig,
- Tillbudsanmälan via intranätet med uppföljning vid samverkan
- Krispärm med kända rutiner då det "oförutsedda" kanske händer
- Egenkontroll och riktlinjer (check/rutinlistor enligt Söderåsens miljöförbund) finns och arbetas efter på förskolan
- Kartläggning för upprättande av Årlig plan gällande diskriminering och kränkande behandling
- Reflexvästar på barnen vid utevistelse, olika färger/avd.
- Vid större förändringar görs riskanalys

Avdelningens system och rutiner för kontinuerligt kvalitetsarbete**Beskriv vilka system och rutiner ni har/använder i det systematiska kvalitetsarbetet:**

Arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs kontinuerligt på förskolan. I skollagen(2010:800, 4kap.) beskrivs förskolechefens ansvar gällande kvalité och uppföljning av det systematiska arbetet där planering, uppföljning och utveckling skall genomsyra förskolans arbete. Läroplanen för förskolan (Lpfö 98 rev. 10) betonar att förskolan ska erbjuda en trygg och lärorik miljö för barnen som vistas där, med detta i åtanke ska det finnas och skapas rutiner på förskolan som möjliggöra detta. Vi arbetar med följande för att säkerställa arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet:

- Övergripande årshjul (utarbetat av ledningsgrupp) samt förskolans eget årshjul
- Kvalitetsarbete med deluppföljningar under läsårets gång
- Reflektionsprotokoll, analyser och pedagogiska dokumentationer för barnens utveckling och lärande
- Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling, kartläggning sker vid läsårets början då nya gruppkonstellationer uppkommer
- Stratsys (förskolechef rapporterar måluppfyllelse)
- Enkätundersökningar - kvalitetsverktyg
- Samverkan och MBL
- Medarbetarsamtal där individuellt utvecklingsmål planeras
- Projektplan för det prioriterade utvecklingsområdet inkluderande projektårshjul, aktuell litteratur, vetenskaplig rapport, plan för handledning och kollegialt lärande. Läsårets ämne "Hur bidrar vi i förskolan till barns språkutveckling?"
- Förskolans organisation och struktur upprättas av förskolechef i samråd med arbetslagledare, förskolechef ansvarar för att förskolan har en fungerande verksamhet enligt gällande förordningar.
- Tre stängningsdagar/år för kompetensutveckling av personal
- Schemalagd planering-, analys- och reflektionstid
- Läroplanstavla för dokumentation kring läroplansmål

AKTUELLT PROJEKT

Prioriterat utvecklingsområde under läsåret:

Projekt "*Hur kan vi i förskolan bidra till barns språkutveckling?*"

Postadress
264 80 Klippan

Besöksadress
Trädgårdsgatan 12

Telefon Växel
0435-280 00
Direkttelefon

Telefax
0435-184 60
E-post
kommun@klippan.se

Hemsida
www.klippan.se

Bankgiro
991-2122
PlusGiro
829 79-6

Under läsåret har förskolans verksamhet utgått ifrån ett, av förskolechef prioriterat utvecklingsområde med fokus på barns språkutveckling. Grunden till val av ämne är de brister som framkommer i olika undersökningar gällande barns språkkunskaper och läskunnighet. En viktig aspekt i val av projektämne är att vi i förskolan bör lägga en god grund för att öka dessa kunskaper framöver. I Läroplanen (Lpfö 98:10) finns tydligt uttalat vilket lärande förskolan ska sträva efter när det gäller barns språkutveckling. Det framkommer även att verksamheten ska utgå ifrån barnens intressen, motivation och drivkraft i erövrandet av nya kunskaper. Med ett projektinriktat arbetssätt kan barnens lärande bli mångsidigt och sammanhängande bl.a. via samtal och reflektion såväl mellan vuxna-vuxna, vuxna-barn och barn-barn. Innan val av riktning i projektet gjorde varje avdelning en kartläggning för att se vilka intressen som fanns i barngruppen. Även Allmänna råd för förskolan (Skolverket, 2013) lyfter att förskolan ska förbereda barnen för fortsatt utbildning, att förskolechef ska verka för att utbildningen utvecklas och att barnens lärande och inflytande gynnas.

Som stöd för pedagogerna i det projektinriktade arbetet har följande strukturer och material funnits:

- Projektplan
- Årshjul för framförhållning, systematik och struktur i projektarbetet
- Litteratur: Det berättande barnet - Stimulera förskolebarn att uttrycka sig i ord av Pia Thomsen, 2013
- Aktuell akademisk avhandling: FÖRSKOLAN - en arena för social språkmiljö och språkliga processer, Martina Norling, 2015
- TRAS boken - tidig registrering av barns språkutveckling
- Bearbetning och dialog kring litteratur/ forskningsrapport för varje arbetslag tillsammans med specialpedagog samt förskolechef
- Arbetslagens redovisningar för varandra kring hur de arbetat med projektet som ett led i det kollegiala lärandet.

Mål:

Att stimulera och utmana barnen i deras språk, kommunikation, samspel och empatiutveckling. Ge dem nya begrepp i kombination med kroppens energi.

Beskriv hur läroplanens olika delar kring språk/kommunikation, matematik, naturvetenskap och teknik, värdegrund/jämställdhet och motorik har integrerats i projektet:

Språk och kommunikation

Lpfö98:10, 2.2

”Utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra”

”utvecklar sitt intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner”

”utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv”

Matematik

”Utvecklar sin förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp.”

Naturvetenskap/Teknik:

Lpfö 98:10, 2.2

*"Utvecklar sin förmåga att urskilja teknik i vardagen och utforska hur enkel teknik fungerar".***Värdegrund/Jämnställdhet:**

Lpfö 98:10, 2.1

"förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andras människors situation samt vilja att hjälpa andra"

Lpfö 98:10, 2.2

*"utvecklar sin identitet och känner trygghet i den"**"känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer".**"utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler".***Motorik:**

Lpfö 98/10 2.2

*"utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande"***Insatser:****Språk och kommunikation:**

Vi har genom observationer skapat oss en bild över var barnen står i sin språkutveckling och därefter anpassat våra metoder efter det. Vi har fokuserat på att ställa öppna frågor till barnen, satt "ord" på saker, känslor och händelser i deras lekar för att vidga ordförråd och förståelse för ordens innebörd.

Som stöd har vi använt oss av namnlappar, samtalsbilder, TAKK-tecken, handdockor och sagopåsar för att öka barnens lärande.

Sånger där nya begrepp kommer in samt rim och ramsor har också förekommit i arbetet på alla avdelningar, barnen har fått koppla ljud till bilder där vi lyft nya ord.

Vi har synliggjort de olika språk som finns representerade hos oss, bl.a. genom en frukttavla där namnet på frukten står på olika språk. Dessa ord används i vår vardag så att barnen lär sig att det finns olika språk. I arbetet med barn som har annat modersmål har vi använt oss av bilder, språkappar och vår lärplatta.

Vi har medvetet använt och lagt till nya begrepp i dialoger med barnen kring bl.a. kroppen.

Vi har låtit barnen återberätta och reflektera över tidigare händelser, ex. sagor, utflykter - för att utveckla sitt språk. Vi har också haft dialoger och reflekterat tillsammans med barnen över det vi dokumenterat på lärplattan.

Böcker har funnits tillgängliga på barnens nivå, på så vis har vi uppmuntrat till nyfikenhet kring böcker. Läsandet har fått ett stort utrymme och vi har även dramatiserat vissa böcker, speciellt kring värdegrund. Barnen har, utifrån sin förmåga, fått stå i centrum och berätta om bokväskan.

Matematik

Vi benämner de matematiska begreppen och uppmuntrar barnen till att känna igen och prova använda det i sin vardag. För att få in mer matematik har vi delvis valt att fokusera på den matematiska delen på våra samlingar. Vi har synliggjort matematik på olika sätt i våra lärmiljöer, vi har jämfört, kopplat siffror till antal, arbetat med symboler osv.

Naturvetenskap och teknik

Genom NTA-lådan har barnen fått möjlighet att utforska hur enkel teknik fungerar. Vi har haft magneter, lappar m.m. tillgängligt för barnen så att de har kunnat utforska och prova sig fram. Vi använt begrepp som lutande plan och friktion i olika sammanhang på ett naturligt sätt.

Värdegrund och jämställdhet

För att barnen ska känna delaktighet och få inflytande lyssnar vi på vad de vill göra och hur de tänker. Vi arbetar också aktivt med att de ska lyssna på varandra och ta till sig vad kompiserna säger. I projektet har vi med hjälp av handdockor (snick o snack) haft rollspel kring begrepp som empati, hur man är en bra kompis och hur man kan göra vid en konflikt. Vi har härigenom också fått in olika känslubegrepp.

Hur stöds varje barn individuellt och i grupp:

Vi har varit engagerade och ställt öppna frågor till barnen, lyssnat på dem och utgått från deras intresse. Vi har funnits till hands och varit lyhörda för barns initiativ till kommunikation och lekt in lärandet. Vi har spunnit vidare på barnens intresse om hur ex. kroppen fungerar, när vi var i parken och sprang så ville de ta pulsen och berättade att hjärtat är en muskel osv.

Barn med annat modersmål har lärt sig lite svenska med hjälp av bildstöd och av de andra barnen i gruppen. Vi har använt oss av tolk när vi behövt det och har även haft annat modersmål representerat bland personalen.

I arbetet med de yngsta barnen har vi lagt vikt vid att vara härvarande och lyhörda, tolkat kroppsspråk för att förstå vad barnen riktar sitt fokus på. Vi har försökt att utgå från varje barns enskilda kompetenser samt hur långt de kommit i sin språkutveckling för att utveckla vidare på rätt nivå. Vi har filmat och sedan reflekterat över hur vi ska gå vidare för att utmana.

Vid behov har vi stöd i vår specialpedagog som handleder oss vidare i arbetet. Genom våra barnkonferenser tillsammans med vår specialpedagog diskuterar vi hur vi kan möta barnen, både individuellt och i grupp. Eftersom vi har många olika språk representerade på vår förskola är handlingsplanen i modersmålsstöd levande i verksamheten, där kan vi få stöd i arbetet.

Resultat/bedömning av måluppfyllelse:

Vi anser att målet uppfylldes då vi fått en fungerande och härlig grupp som samspelar väl. Det ser vi genom att barnen numera vågar och kan lösa konflikter som uppstår, vågar och kan ta initiativ till aktiviteter utan stöd av pedagog. Barnen har utvecklat ett rikare ordförråd som märks i samtal dem emellan och i leken, nya begrepp används och för leken framåt. Barnen går ofta och rabblar på våra ramsor, provar orden i leken eller vid middagsbordet. Vi märker också att barnen ställer fler och nyfikna frågor till oss pedagoger. Våra barn med annat modersmål har utvecklat sitt språk men det uppstår ibland konflikter mellan barnen p.g.a. språket.

Även barnens matematiska kunskaper har ökat. Detta har vi märkt genom att de använder matematiska begrepp i olika sammanhang t.ex. när vi delar frukt eller när vi är ute i trafiken och upptäcker former och antal.

Bland de yngsta barnen ser en stor utveckling av deras språk, de benämner fler saker, kopplar ljud till bild, sjunger, härmar och gör fler gester för att göra sig förstådda.

Analys av resultat:

Att göra kartläggning och reflektera över vilka intressen som finns hos barnen ser vi som en nödvändighet för ett bra utgångsläge i arbetet på förskolan.

Vi har märkt att barn lyssnar bättre och barnen med annat modersmål får en annan förståelse när vi använder bilder, rekvisita och eller tecken som stöd. När vi berättar historier ur vårt eget liv ser vi att nyfikenheten väcks genom att barnen ställer frågor, tycker det är spännande och vill höra mer. I analysen ser vi också hur viktigt det är att vi pedagoger är med och vägleder, förklarar och utvecklar dialoger för att det ska bli ett lärande för barnen.

Att använda rollspel, kopplade till sagor eller vardagliga händelser, verkar vara en metod som gör att barnen förstår bättre och har lättare för att sätta sig in i det vi vill förmedla. Vi har förstått hur stor betydelse pedagogers arbets- och förhållningssätt har för verksamhetens utveckling och kvalitet. Kommunikationen mellan arbetslagen har tidvis brustit och påverkat verksamheten, vi hade troligtvis kunnat nå längre i vårt arbete med projektet.

Att ha pedagoger som talar barnens modersmål gör stor skillnad. Vi hade behövt mer hjälp med våra nyanlända barn i form av mer språkstöd, på så vis hade de kanske utvecklat sitt språk i större omfattning. Vi ser också ett behov av att ha få bakgrund kring de nyanlända barnen, ex. vad de har för traumatiska upplevelser med sig i bagaget. Vår känsla är att en del av barnen hade behövt hjälp med bearbetning av traumatiska händelser. Ev. hade mer kunskap kring hur man arbetar med nyanlända varit till hjälp för oss personal.

Åtgärder för utveckling/identifiering av utvecklingsområden:

- Göra en noggrann kartläggning över barngruppens språk och utifrån den utveckla via läslyftet + handlingsplan för modersmålsstöd. Ta stöd av specialpedagog.
- Vi ska alltid använda oss av fler tolkar om detta behövs.
- Vi ska göra tydliga rutiner för vår grundverksamhet och förhållningssätt

BARN SKA UPPLEVA TRYGGHET OCH TRIVSEL (de äldre barnen kommer att svara på en enkät)

Mål:

Nyckelpigan: Arbeta för att barnen i vår grupp utvecklar empati och förståelse för allas lika värde oberoende av bakgrund och kultur.

Fjärilen: Få varje barn att utveckla sitt sociala samspel och respektera varandra och den lek som pågår samt att vara aktsam om varandras alster och förskolans saker

Ugglan: Låta barnen utveckla känsla, respekt och empati för andra människors värde oavsett bakgrund och kultur.

Beskriv hur läroplanen har genomtyrat likabehandlingsarbetet:

Lpfö 98:10, 1.

"Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt."

Insatser:

Nyckelpigan: Gjort en handlingsplan med specialpedagog angående bitande och knipande. Jobbar likvärdigt med barnen på vår avdelning: härvarande med barnen, pedagoger deltar i barnens lekar för att stötta och vägleda i empati och förståelse.

Fjärilen: Vi har använt oss av vår handdocka, spelat upp olika händelseförlopp som fånglar barnen. Vi har också använt händelseteckningar och seriesamtal som verktyg (ritar, berättar, återberättar för att hjälpa barnet/barnen att förstå).

Ugglan: Vi har utgått från Pelle Svanslös böckerna där olika känslor och beteende lyfts fram. Vi har genom dessa böcker haft dialoger kring empati, respekt och hur man kan känna. Som komplement har vi arbetat med känslobilderna från stegvis och våra känslkort.

Hur stöds varje barn individuellt och i grupp:

Härvarande pedagoger deltar och stödjer barnen i deras lek för att stärka barnen som individer, på detta sätt blir barnens självkänsla bättre.

Genom samtal och rollspel har vi försökt få barnen att förstå hur deras eget agerande påverkar andra. Vi har låtit varje barn komma till tals, säga sin åsikt och beskriva hur man kan känna eller har känt i olika situationer. Vi har så gott det varit möjligt arbetat med samma gruppkonstellationer.

En brist har varit att vi inte alltid har kunnat barnen med annat modersmål i detta.

Resultat/bedömning av måluppfyllelse och kartläggning:

Vi anser att målen är näst intill uppfyllda då barnen inte längre utesluter någon utan bjuder in varandra i lek och samspel på ett helt annat sätt än tidigare. Barnen pratar ofta om hur karaktärerna i tex Pelle Svanslös böckerna löser problem när det uppstår en konflikt. De förstår hur man ska göra men kan inte alltid omsätta det i det verkliga livet.

Analys av resultat:

Vi ser att en härvarande pedagog spelar stor roll för utveckling av trygghet och trivsel hos barnen - är vi inte där kan vi inte göra skillnad och skapa ett lärande. Vi ser också att det är betydelsefullt för barnen hur vi som vuxna är mot varandra - vi spelar en avgörande roll med vårt förhållningssätt! Vi har brustit som pedagoger i att ge barnen olika instruktioner och det har skapat oro hos barnen - här kan vi bara bli bättre!

Vi märker att det är viktigt på vår förskola att vi behåller gruppkonstellationer som de varit från början, då upplever vi att barnen känns tryggare och lugnare. Detta bör också främja lärandet för våra barn.

Att ta hjälp av sagor, handdockor eller andra attribut i lärandet gör att barnen har något att relatera till som vi tror gör lärandet lättare och roligare

Åtgärder är utveckling/identifiering av utvecklingsområden:

- Efter kartläggning av barngrupperna sätts nya mål kring trygghet och trivsel/Årlig plan för varje avdelning
- Arbeta för ett likvärdigt förhållningssätt gentemot såväl vuxna som barn - se över vår grundverksamhet

HUR SYNS BARNHÄLSOPLANEN I ER VERKSAMHET?

Mål:

Främja barnens utveckling genom att förändra och utveckla lärmiljöerna
Ta stöd hos specialpedagog vid behov för barnens bästa

Beskriv hur läroplanen har genomfyrat barnhälsoarbetet:

Lpfö 98:10, 2.2

”Arbetslaget ska samarbeta för att erbjuda en god miljö för utveckling, lek och lärande och särskilt uppmärksamma och hjälpa de barn som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling”.

Insatser: Vi utvecklar våra lärmiljöer utifrån barnens intresse och det vi ser finns behov av att lära hos barnen. Vi strävar efter att arbeta i mindre grupper för att få så bra lärmiljö som möjligt.

Vi har specialpedagog knuten till oss som vi vid behov har ett nära samarbete med
Vi använder TAKK och annat (se modersmålsstöd) för att stödja barnen i lärandet.

Vi har haft barnkonferenser tillsammans med specialpedagog kring både det enskilda barnet och gruppen som helhet

Hur stöds varje barn individuellt och i grupp:

Genom att vi lyssnar på barnen och förändrar lärmiljöerna därefter anser vi att vi stödjer barnen i deras tankar och göranden. Vi delar också medvetet in barnen i mindre grupper för att få syn på och kunna möta varje enskilt barn på ett lättare sätt. Tillsammans med

specialpedagog, vid barnkonferenser, får vi också tips och handledning hur vi kan göra för att utveckla vidare

Resultat/bedömning av måluppfyllelse:

Vi anser att vi uppfyllt målet eftersom vi möter barnen i deras intresse och förändra därefter. Vårdnadshavare påpekar att barnen gärna vill till förskolan vilket vi också tolkar som att vi kan erbjuda en bra miljö.

Vid behov av hjälp från specialpedagog har stöd funnits.

Analys av resultat:

Då barnen får vara med och bestämma över sin vardag märker vi att det ger ett gott resultat. Vi märker också att kartläggning är betydelsefullt i samband med att vi förändrar miljöerna, vi kan inte utgå ifrån det VI tycker utan måste ha barnen med oss.

Att ha en specialpedagog knuten till förskolan ser vi som ett plus för att ge det stöd som behövs - kontakt och handledning från specialpedagog gör skillnad i verksamheten, dock ligger det på oss att omsätta det i verksamheten = pedagogers ansvar

Åtgärder för utveckling/identifiering av förbättringsområden:

- Kontinuerligt och systematiskt, genom reflektioner, kartlägga barnens intresse och behov för att ändra miljöerna.
- Ha dialoger med vårdnadshavare om vad barnen har för intresse hemma och på så vis koppla samman hem och förskola

GRÖN FLAGG

Mål:

Ugglan: Öka barnens kunskaper kring kroppens energi

Fjärilen: Att spara energi - Vad är det?

Nyckelpigan: Var finns luft? Hur kan vi använda luft?

Beskriv hur läroplanen genomsyrat Grön Flagg-arbetet:

Lpfö98:10, 2.2

"Utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga samt förståelse för vikten att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande"

"Utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära".

Lpfö 98:10, 1

"Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningsätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp"

Insatser:

Ugglan: Våra aktiviteter har bestått av träning i parken och gymnastiken där barnen fått känna på pulsen före och efter träning . Barnen har visat stort intresse för kroppens funktioner och velat veta mer. Vi har spunnit vidare på detta genom att barnen har fått göra en kropp, ritat, klippt och satt in organ m.m. Vi har pratat om nyttig och onyttig mat och på så vis fått in kroppens energi.

Vi har delat in barnen i grupper så att alla har fått möjlighet att delta, ställa frågor och bli lyssnade på

Fjärilen: Vi har haft dialoger med barnen om hur viktigt det är att spara för att det ska räcka till flera och mera.

Vi har koncentrerat oss på att kontinuerligt prata och genomföra sparande med barnen i den dagliga tillvaron.

Vi konstaterade att barnen slösade med papper, vatten, tvål m.m. och ville lära barnen att värna om miljön.

Nyckelpigan: Vi har haft aktiviteter både inne och ute där vi utforskat luft på olika sätt.

Vi har uppreparande blåst bubblor och barnen har fått prova. Vi har synliggjort luften på olika sätt både inne och ute.

Barnen visade intresse för luft när pedagoger presenterade den på olika sätt.

Resultat/bedömning av måluppfyllelse:

Vi upplever att målen har uppfyllts då barnen visar stort intresse av det vi sysslat med samt att de i leken använder sina nyförvärvade kunskaper. Vårdnadshavare berättar ofta att barnen förmedlar vad de gjort/lärt i förskolan och att de berättar om sitt nya lärande hemma

Analys av resultat:

Våra metoder har varit framgångsrika och vi ser/hör att det lett till ett ökat lärande hos barnen, märks tydligt i den fria leken

Att väva in nya kunskaper som en naturlig del i den vardagliga verksamheten, där man upprepar ex. hur vi kan spara verkar göra att barnen befäster kunskapen lättare. Vi tror att detta har bidragit till att barnen har blivit bättre på att spara och påpekar för varandra att inte slösa = barn lär barn. Att utgå från barnens intresse och nyfikenhet är a och o för att lärande ska ske.

Åtgärder för utveckling/identifiering av förbättringsområden:

Vi kommer att fortsätta arbetet med Energi och klimat minst en termin till och tills rapporten lämnats in och blivit godkänd

Nya mål för nästa läsår:

Ugglan Vidareutveckla och fördjupa lärandet om kroppens organ och funktioner

Fjärilen Lära barnen vikten av att vara rädda om vår miljö

Nyckelpigan Vidareutveckla arbetet med luft genom att ge de yngre barnen upplevelsen av vad luft är/gör

UTVECKLING AV FÖRÄLDRARÅD/FÖRÄLDRAFORUM

Mål:

Vi anordnar möten där barnen medverkar på ett eller annat sätt. Komma på andra aktiviteter som lockar hit vårdnadshavare.

Beskriv hur läroplanen har genomfyrat arbetet:

Lpfö 98:10,2.4

"Att ge föräldrarna möjligheter till delaktighet i verksamheten".

Insatser:

Postadress
264 80 Klippan

Besöksadress
Trädgårdsgatan 12

Telefon Växel
0435-280 00
Direkttelefon

Telefax
0435-184 60
E-post
kommun@klippan.se

Hemsida
www.klippan.se

Bankgiro
991-2122
PlusGiro
829 79-6

Dropin café för vårdnadshavare, föräldramöte med aktiviteter som knöts an till luft lådan, luciafrukost med vårdnadshavare, sommaravslutning med utställning, uppvisning, aktivitet tillsammans med barnen, instagram, sms och mms.

Resultat/bedömning av måluppfyllelse:

Våra insatser har genomförts med gott resultat.

Antalet vårdnadshavare har ökat på våra olika "möten". Det gör att förskolans kvalitet har ökat då vi når flera vårdnadshavare som får inblick i förskolans verksamhet.

Analys av resultat:

Då vi har haft aktiviteter för vårdnadshavare och barn har fler vårdnadshavare visat ett större intresse av att delta. Detta är en metod, som på förskola, visat sig vara framgångsrikt och något vi ska fortsätta utveckla. Här kan vi också informera om verksamheten och nå fler vårdnadshavare för delaktighet. Att använda tolk om det inte räcker med vår tvåspråkiga personal kan troligtvis göra ännu större skillnad.

Åtgärder för utveckling/identifiering av förbättringsområden:

- Att använda tolk om det inte räcker med vår tvåspråkiga personal.
- Ha aktiviteter, där barnen är involverade på något vis och information ges.

HUR SYNS HANDLINGSPLANEN FÖR MODERSMÅLSSTÖD I ER VERKSAMHET?

Mål: Ur handlingsplan för modersmålsstöd i förskolan

Förskolan ska ge rika tillfällen till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Beskriv hur läroplanen har genomsyrat arbetet:

Lpfö 98:10

"Barn med utländsk bakgrund som utvecklar sitt modersmål får bättre möjligheter att lära sig svenska och även utveckla kunskaper inom andra områden. Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål."

Insatser:

Kartläggning av modersmål för att få en helhetssyn på förskolans grupper.

Samtliga pedagoger har som stöd i arbetet läst handlingsplanen för modersmålsstöd för ökad kunskap

Vi har skrivit ut information som kommit från förskolan till vårdnadshavare på olika språk

Laddat ner och använt språkappar, köpt in en PENpal (översättningspenna)

Barn integreras direkt i barngruppen där de får hjälp och stöd av personal.

Tolk med vid inskolning.

Tolk med vid utvecklingssamtal.

Alla dessa insatser är medvetet valda för att underlätta kommunikation och skapa förståelse.

Hur stöds varje barn individuellt och i grupp:

Vi har flerspråkiga pedagoger, använder ord från barnens olika språk, bildstöd, språkpåsar och tecken som stöd. Genom våra IKT verktyg och via appar försöker vi tillsammans med barnet/barnen hitta saker/ händelser som hjälper till att förstå. Vi använder oss av tolk, ex. vid inskolning samt utvecklingssamtal så barnet kan hålla i sitt eget samtal

Resultat/bedömning av måluppfyllelse och kartläggning:

Målet har uppfyllts men är ständigt pågående. Vi ser att språket har utvecklats och att barnen med annat modersmål kan kommunicera på ett förståeligt och deltar i lekar. Vi ser även att barnen blivit mycket gladare och tar kontakt med oss pedagoger på ett naturligt sätt.

Analys av resultat:

När vi analyserar ser vi hur stor betydelse det har med att ha personal som talar barnens modersmål. Vi ser att det underlättar på alla plan mellan vårdnadshavare, barn och personal och skapar trygghet

Vårdnadshavare känner sig trygga när de kan gå till personal som pratar och förstår samma språk. Vårdnadshavare ger sken av att de förstår vad vi säger men vi upptäcker ofta att de inte förstår innebörden av informationen, där gör tvåspråkig personal skillnad.

Tolken betydelse är stor när vi väl har bokat - detta kan vi utveckla mer. Då vi genom tolk kan ge/ få information fortlöpande skapas en bättre och tydligare kommunikation som gynnar ett gott samarbete med vårdnadshavare.

Med hjälp av tolk får alla barn samma förutsättning att hålla i sitt eget utvecklingssamtal.

Vi ser här att användandet av tolk eller på annat sätt skapa möjligheter till förståelse mellan personal och vårdnadshavare spelar stor roll för allas trygghet. Vi har lärt oss av våra insatser att när vi kan kommunicera med samtliga parter når vi bra kommunikation och därigenom ökar kvalitén i förskolan.

Inköpet av PenPal blev inte vad vi hade förväntat oss, däremot har apparna varit ett stöd i vårt arbete med barnen som har annat modersmål

Åtgärder för utveckling/identifiering av förbättringsområden:

- Vi måste använda tolk så fort behov uppstår, för att vara säkra på att all information når fram.
- I dialog med specialpedagog utveckla arbetet med handlingsplanen kring modersmålsstöd Vi ska alltid använda tolk vid inskolningar och utvecklingssamtal.
- Ge barnen möjligheter att förstå och bli förstådda på olika sätt genom sitt kroppsspråk, bilder, använda IKT verktyg, och personal som behärskar andra språk såsom arabiska och somaliska.

HÖG NÄRVARO I FÖRSKOLAN

Mål:

Att samtliga barn kommer regelbundet till förskolan för att få kontinuitet och ett sammanhängande lärande.

Beskriv hur läroplanen har genomsyrat arbetet:

Lpfö 98:10, 2.4

” Arbetslaget ska visa respekt för föräldrarna och känna ansvar för att det utvecklas en tillitsfull relation mellan förskolans personal och barnens familjer”

Insatser:

Dialoger med barnens vårdnadshavare om vikten av kontinuitet för barnet i förskolan.
Vi kontakter via telefon de vårdnadshavare som inte kommer till förskolan med sina barn.

Hur stöds varje barn individuellt och i grupp:

Vi har ett förhållningsätt där varje barn och vårdnadshavare blir sedda genom att vi tar emot dem på morgonen och pratar med både barn och vårdnadshavare. Vi har en verksamhet som är utmanande och rolig för att få barnet/barnen att längta till förskolan och det som händer där. Vi stödjer barnen i grupp genom att vara härvarande pedagoger och föra en tvåvägskommunikation.

Resultat/bedömning av måluppfyllelse:

Målet uppfylldes till viss del då vi efter kontakt med vårdnadshavare lyckats få någon av dem att inse vikten av att komma med sitt/sina barn till förskolan, på så vis ökade förskolans kvalité.

Analys av resultat:

Att från förskolans sida ta tidig kontakt med vårdnadshavare där barnet/barnen inte kommit regelbundet har visat sig vara framgångsrikt till stor del. Vi har upplevt att de uppskattat när vi hört av oss och också lyssnat till våra argument. Vi märker genom detta att det har blivit en högre närvaro och dessutom meddelas frånvaro.

Denna metod har tyvärr inte fungerat fullt ut eftersom vi inte når fram till någon enstaka, trots försök från vår sida har närvaron inte förändrats.

Åtgärder för utveckling/identifiering av förbättringsområden:

Vi ska få vårdnadshavare att tidigt förstå vikten av kontinuitet för barnens bästa för livslångt lärande, ex. lyfta det vid föräldramöte

Skriftliga rutiner ska upprättas, implementeras och vara kända av alla

HÄNDELSER UNDER ÅRET

Gemensamma :

Dropin Cafeér

Luciafirande

Julgransplundring

Baklängesmarsh

Sommaravslutning med aktiviteter

Ugglan: Övernattning med blivande förskoleklassbarn

Korvgrillning i Rävahållan

Utflykt till Skärald

Träff med pedagogisk omsorg

Cirkelprojekt med 5 åringar

Fjärilen: Musikleik

UTVECKLINGSOMRÅDE SOM FRAMKOMMIT I UTVÄRDERINGEN OCH SOM BLIR NYA ARBETSOMRÅDEN/MÅL INFÖR NÄSTA LÄSÅR

Projekt - LÄSLYFTET "I sagans värld"

- Göra en noggrann kartläggning över barngruppens språk och utifrån den utveckla via läsliftet + handlingsplan för modersmålsstöd. Ta stöd av specialpedagog.
- Vi ska alltid använda oss av fler tolkar om detta behövs.
- Vi ska göra tydliga rutiner för vår grundverksamhet som innefattar gemensamt förhållningssätt och tydlig ansvarsfördelning

Barn ska uppleva trygghet och trivsel:

- Efter kartläggning av barngrupperna sätts nya mål kring trygghet och trivsel/Årlig plan för varje avdelning
- Arbeta för ett likvärdigt förhållningssätt gentemot såväl vuxna som barn - se över vår grundverksamhet

Hur syns barnhälsoplanen i er verksamheten?

- Kontinuerligt och systematiskt, genom reflektioner, kartlägga barnens intresse och behov för att ändra miljöerna.
- Ha dialoger med vårdnadshavare om vad barnen har för intresse hemma och på så vis koppla samman hem och förskola

Grön Flagg:

Vi kommer att fortsätta arbetet med Energi och klimat minst en termin till och tills rapporten lämnats in och blivit godkänd

Nya mål för nästa läsår:

Ugglan

- Vidareutveckla och fördjupa lärandet om kroppens organ och funktioner

Fjärilen

- Lära barnen vikten av att vara rädda om vår miljö

Nyckelpigan

- Vidareutveckla arbetet med luft genom att ge de yngre barnen upplevelsen av vad luft är/gör

Utveckling av föräldraråd/föräldraforum:

- Att använda tolk om det inte räcker med vår tvåspråkiga personal.
- Ha aktiviteter, där barnen är involverade på något vis och information ges.

Hur syns handlingplanen för modersmålsstöd i er verksamhet?

- Vi ska alltid använda tolk vid inskolningar och utvecklingssamtal.
- Ge barnen möjligheter att förstå och bli förstådda på olika sätt genom sitt kroppsspråk, bilder, använda IKT verktyg, och personal som behärskar andra språk såsom arabiskaka och somaliska.

- I dialog med specialpedagog utveckla arbetet med handlingsplanen kring modersmålsstöd

Hög närvaro i förskolan:

- Vi ska få vårdnadshavare att tidigt förstå vikten av kontinuitet för barnens bästa för livslångt lärande, ex. lyfta det vid föräldramöte
- Skriftliga rutiner ska upprättas, implementeras och vara kända av alla

Övrigt

- Ökad kunskap i begreppen insats, måluppfyllelse och analys av måluppfyllelse behövs, brister finns när kvalitetsarbetet skrivs och vissa delar hoppas över
- Arbeta med grundverksamheten och göra skriftliga rutiner
- Erövra lärande kring hur vi möter barn från krigsdrabbade område och trauman

VILKET ÖKAT LÄRANDE HAR SKETT HOS ER PEDAGOGER UNDER LÄSÅRET?

Vi har blivit mer medvetna om vårt språkbruk gentemot barnen, vi utvecklar begrepp och ord i högre omfattning.

Vi märker att forskning, litteratur och kollegialt lärande ger ökad kunskap och mer djup i vårt arbete.

Att utgå från barnens intresse, dokumentera, filma, och sen reflektera i grupp för verksamheten framåt.

Vi har lärt oss betydelsen av tydlig kommunikation och ett gemensamt förhållningssätt för att verksamheten ska fungera på bästa sätt.

Att möta nyanlända barn på deras villkor, med deras bagage har varit en ny erfarenhet.

Vi behöver ha personal som kan tala annat modersmål för att kunna ge bra stöd för barnen som talat annat språk, detta gör skillnad för både det enskilda barnet och för förskolan som helhet.

Genom att ha så många olika språk/kulturer representerade på förskolan har begreppet inkludering lyfts och fått större betydelse.

Medverkande i kvalitetsredovisningen 2015/2016

Personal på förskolan Heden samt förskolechef

